

Ədalət və mərhəmətin vəhdəti...

İnsan hüquq və azadlıqlarının qorunması, yeni müdafiə mexanizmlərinin müəyyənləşdirilməsi hər zaman dövlət siyasətimizin əsas istiqamətini təşkil edib. Demokratik, hüquqi, sivil dövlət quruluşu yolunu tutan Azərbaycanın atdığı addımlar, malik olduğu təcrübə beynəlxalq səviyyədə təqdir edilir.

İnsan amilinə dəyər bu günümüzdə və gələcəyimizə hesablınmış siyasətin əsasını təşkil edir.

Məlum olduğu kimi, dekabrın 15-də Prezident İlham Əliyev amnistiya elan olunması təşəbbüsünü irəli sürüb. “Konstitusiya və Suverenlik İli” münasibətilə amnistiya elan edilməsi haqqında Azər-

baycan Respublikası Milli Məclisinin qərar layihəsi parlamentin bu gün - 19 dekabrda keçiriləcək iclasında müzakirəyə çıxarılacaq. Qeyd edək ki, bu amnistiya aktı miqyasına görə ölkə başçısının 22 illik hakimiyyəti dövründə irəli sürülmüş 7-ci və ən geniş əhatəli hüquqi sənəddir.

Humanizm və mərhəmət prinsipi

Hüquqşünas, Konstitusiya Araşdırmaları Fondunun rəhbəri Əliməmməd Nuriyev “Yeni Azərbaycan”a açıqlamasında bildirib ki, Prezidentin amnistiya aktının qəbul edilməsi ilə bağlı təşəbbüslə çıxış etməsi olduqca humanist bir addımdır: “Ümumiyyətlə, Prezidentin apardığı siyasətin mərkəzində Azərbaycan vətəndaşı dayanır və humanizm, mərhəmət prinsipləri onun əsas istiqamətlərindən biridir. Amnistiya və əfv anlayışlarını dəqiq ayırmaq lazımdır. Belə ki, amnistiya Milli Məclisin qəbul etdi-

yi normativ hüquqi aktdır, geniş şəxslər dairəsinə şamil olunur və kütləvi xarakter daşıyır. Əfv isə Prezidentin fərdi səlahiyyətidir və konkret şəxslərə münasibətdə tətbiq edilir. Hazırda söhbət əfvdən deyil, məhz amnistiya təşəbbüsündən gedir.

Amnistiya aktı qəbul edilərsə, ona aşağıdakı kateqoriyadan olan şəxslər daxil edilə və onlara şamil oluna bilər:

Dövlətin ərazi bütövlüyünün müdafiəsində iştirak etmiş şəxslər, o cümlədən Vətən müharibəsində iştirak edənlər;

2023-cü il 19-20 sentyabr tarixlərində keçirilmiş antiterror əməliyyatlarında iştirak edən şəxslər;

Həmin əməliyyatlar zamanı həlak olmuş və ya xəsarət almış şəxslərin yaxın qohumları;

Ermənistanın hərbi təxribatları nəticəsində zərər çəkmiş şəxslər;

Mülki əhaliyə qarşı hərbi təxribatlar nəticəsində zərər görmüş şəxslər;

Sosial baxımdan həssas qruplar-qadınlar, 60 yaşına çatmış və daha yuxarı yaşda olan şəxslər;

Yetkinlik yaşına çatmayanlar və digər humanitar əsaslı kateqoriyalar”.

Əvvəlki amnistiya aktları ilə müqayisədə...

Ə.Nuriyev bir qayda olaraq, amnistiya aktının böyük ictimai təhlükə törətməyən cinayətlərə görə məhkum olunmuş və ya cinayət məsuliyyətinə cəlb edilmiş şəxslərə şamil edildiyini bildirib: “Buraya az ağır və ehtiyatsızlıqdan törədilmiş cinayətlərə görə məhkum olunmuş şəxslər daxildir. Bu kateqoriyaya aid olan şəxslər ya tam azad edilə, ya cəza müddəti azaldıla, ya da cinayət məsuliyyətindən ümumiyyətlə azad edilə bilərlər. Eyni zamanda, ümumi hüquqi praktikaya əsasən, amnistiya ağır və xüsusilə ağır cinayətlərə - terrorçuluğa, dövlətə xəyanətə, qəsdən adam öldürməyə, təkrar ağır zorakılıq cinayətləri-

Azərbaycan
Respublikasının
Medianın İnkişafı
Agentliyi

Məqalə “Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi”nin maliyyə dəstəyi ilə “İnsan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət səviyyəsinin yüksəldilməsi, sosial və siyasi fəallığının artırılması” istiqaməti üzrə hazırlanmışdır

nə adətən şamil edilmir. Bu məsələlər amnistiya aktının yekun mətnində açıq şəkildə göstəriləcəkdir. Amnistiya aktının gözlənilən miqyasına gəlinə, nəzərə alsaq ki, bu təşəbbüs Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün tam bərpa olunmasından və Konstitusiyanın bütün ərazilərdə tətbiqindən sonra irəli sürülüb, onun miqyasının geniş olacağı ehtimal edilir. Mətbuatda yayılan məlumatlar da bunu deməyə əsas verir. Xatırladaq ki, 2021-ci ildə qəbul edilmiş Zəfər amnistiyası 17 min 200-dən artıq şəxsə şamil edildi. Hazırkı amnistiya aktı da minlərlə şəxsə şamil oluna bilər. Təxminən 5 minə yaxın şəxsin cəzadan tam və ya qismən azad edilməsi ehtimalı var. Bu, əvvəlki amnistiya aktları ilə müqayisədə kifayət qədər geniş miqyaslı ola bilər”.

Konstitusiyanın bütün ərazilərdə tətbiqi yüksək qiymətləndirilir

Ə.Nuriyev vurğulayıb ki, bu təşəbbüs hüquq, dövlətçilik, humanizm və mərhəmət prinsipləri, postmüharibə dövründə sosial reinteqrasiya və Konstitusiyanın bütün ərazilərdə tətbiqi kontekstində yüksək qiymətləndirilməlidir: “Təsədüfi deyil ki, amnistiya aktı Konstitusiyanın qəbulunun və onun bütün ölkə ərazisində tam tətbiqinin rəmzi davamı kimi dəyərləndirilir. Bütün bunlar ölkəmizdə insan hüquq və azadlıqlarının

qorunması üçün atılan mühüm addım kimi qəbul olunur. Belə bir humanist addıma görə cənab Prezidentə minnətdarlığımızı bildirir və bu təşəbbüsü bir daha alqışlayırıq”.

Yegana